

Warszawa, 18 lutego 2020 r.

WOJEWODA MAZOWIECKI

WN-I.431.4.2019
(WPS-V.431.12.2019)

**Pani Janina Kula
Przewodnicząca
Powiatowego Zespołu do Spraw
Orzekania o Niepełnosprawności
w Garwolinie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6c ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. 2019, poz. 1172 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. *w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. 2013, poz. 29) pracownicy Wydziału Polityki Społecznej oraz członkowie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Warszawie przeprowadzili w dniach od 25 października do 22 listopada 2019 roku kontrolę sprawdzającą w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Garwolinie, przy ul. Mazowieckiej 26.

Przedmiotem kontroli było dokonanie analizy i oceny organizacji działalności Zespołu, przestrzeganie obowiązującego trybu i procedur postępowania oraz poprawności merytorycznej wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, zgodnie z przepisami:

- ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki dnia 1 lutego 2002 r. *w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16-go roku życia* (Dz.U. 2002, Nr 17, poz. 162, ze zm.),
- rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. *w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności* (Dz. U. 2018, poz. 2027),
- ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2018r., poz. 2096, z późn. zm.)

oraz realizacja zaleceń po kontroli problemowej przeprowadzonej w dniach od 23 lutego do 9 marca 2018 r.

Wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole kontroli przekazanym przy piśmie z dnia 30.12.2019 r. W celu wyeliminowania nieprawidłowości oraz podniesienia jakości orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Garwolinie przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Powiatowy Zespół spełnia warunki organizacyjne i techniczne określone w § 24 i § 25 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. *w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności*. Budynek, w którym mieści się Zespół spełnia wymogi architektoniczne pod kątem zapewnienia dostępności dla osób niepełnosprawnych. Powierzchnia, rozmieszczenie i wyposażenie pomieszczeń zapewnia osobom orzekanym możliwość samodzielnego i swobodnego użytkowania, jak również gwarantuje poszanowanie dóbr osobistych i ochronę danych osobowych. Na budynku nie widnieje jednak tablica informująca o siedzibie Zespołu.

Członkowie Powiatowego Zespołu spełniają wymogi określone w § 23 ust. 1 w zw. z § 21 ust 1 i 2 ww. rozporządzenia. Należy przy tym podkreślić, iż Przewodnicząca Zespołu nie zrealizowała zalecenia zawartego w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 30 kwietnia 2018 r. dotyczącego powołania do Zespołu lekarzy o specjalizacji: okulistyka, neurologia i laryngologia. Fakt ten może skutkować naruszeniem przepisu zawartego w § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. *w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności*, zgodnie z którym na przewodniczącego składu orzekającego powinno się wyznaczać lekarza, specjalistę w dziedzinie odpowiedniej do choroby zasadniczej dziecka lub osoby zainteresowanej.

Ponadto kontrola wykazała, że Zespół nie stosuje formy pisemnej dla czynności wyznaczania składu orzekającego. Wymóg ten określa § 19 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Natomiast analiza trybu rozpatrywania wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności pod kątem zachowywania terminów do załatwiania spraw wykazała, że Zespół w okresie objętym kontrolą przekraczał terminy. Zgodnie z art. 35 *Kodeksu postępowania administracyjnego*, organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Natomiast załatwienie spraw wymagających postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a spraw szczególnie skomplikowanych – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym w przeciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania. Kontrolujący stwierdzili, że w przypadku wszystkich analizowanych spraw z przekroczeniem terminu brak było przesłanek do uznania, że miały charakter „szczególnie skomplikowanych”. Spośród skontrolowanych wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności stwierdzono wzrost liczby wniosków rozpatrzonych po upływie 1-miesięcznego terminu do załatwienia sprawy określonego w art. 35 *Kodeksu postępowania administracyjnego* z przyczyn zależnych od organu: z 52% w roku 2018 do 67 % w roku 2019. O każdym przypadku przekroczenia terminu do załatwienia sprawy Powiatowy Zespół informował osoby zainteresowane zgodnie z art. 36 § 1 Kpa. Przyczynę niezakończoności sprawy w terminie wskazaną w zawiadomieniu

stanowił brak lekarza specjalizacji odpowiedniej do schorzenia zasadniczego osoby orzekanej. Zatem Zespół nie zrealizował zalecenia pokontrolnego dotyczącego wyeliminowania przypadków rozpatrywania spraw po upływie 1-miesięcznego terminu z przyczyn zależnych od Zespołu.

Analiza wybranych orzeczeń pod względem formalno-prawnym wykazała zastrzeżenia w przedmiocie formułowania uzasadnień rozstrzygnięcia zawartego w sentencji decyzji. Standardy jakie powinno spełniać uzasadnienie orzeczenia o ustaleniu lub odmowie ustalenia niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności określa przepis zawarty w § 13 ust 4 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie *orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności*. Przepis ten mówi o obowiązku wskazania w uzasadnieniu faktów, które uznano za istotne w sprawie i udowodnione oraz wskazania dokumentów potwierdzających rozstrzygnięcie. Uzasadnienia orzeczeń wydanych przez Powiatowy Zespół nie spełniają wymagań określonych w ww. rozporządzeniu. Ponadto zgodnie z art. 107 *Kodeksu postępowania administracyjnego* uzasadnienie decyzji administracyjnej powinno być rzetelne, a nie pozorne, spójne w odniesieniu do rozstrzygnięcia. Musi ono odpowiadać rozstrzygnięciu dla poprawności decyzji administracyjnej. Niezbędne jest, aby pomiędzy rozstrzygnięciem, a jego uzasadnieniem faktycznym i prawnym istniała wewnętrzna spójność. Uzasadnienie powinno być adekwatne w odniesieniu do całokształtu postępowania (czynności procesowych). W tym zakresie Zespół kontrolowany nie wywiązuje się z obowiązków nałożonych w art. 107 Kpa.

Analiza spraw (wymienionych w Załączniku nr 1 do protokołu) w zakresie dokumentacji medycznej stanowiącej podstawę do wydania orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wykazała, iż była ona wystarczająca i uzasadniała przyznane rozstrzygnięcie składu orzekającego. Powtarzające się zarzuty dotyczyły niewłaściwego dokumentowania stanu faktycznego przez przewodniczących składów orzekających w *Ocenach stanu zdrowia* (niewystarczający opis zakresu i rodzaju ograniczeń stwierdzanych u osoby orzekanej), w tym niewystarczającego uzasadnienia rozstrzygnięcia oraz przyznanych wskazań. Stwierdzone uchybienia nie powodowały konieczności stwierdzenia nieważności decyzji.

Natomiast analiza kontrolowanych spraw pod kątem prawidłowości, trafności i spójności ocen sporządzanych przez specjalistów – psychologów i pracowników socjalnych wykazała uchybienia w przypadku większości analizowanych spraw. Powtarzające się zarzuty dotyczyły:

- braku spójności treści zawartych w ocenie z proponowanym rozstrzygnięciem;
- nieprawidłowego i niewyczerpującego formułowania uzasadnień zajętego w sprawie stanowiska, w szczególności w przypadku kwalifikacji do osób niepełnosprawnych lub jednego z trzech stopni niepełnosprawności;
- pobieżnego wypełniania ocen, które nie dokumentowały wystarczająco poziomu funkcjonowania osoby orzekanej, w tym braku wskazania zakresu wsparcia wykraczającego poza normę rozwojową (w przypadku ocen dla osób poniżej 16 roku życia).

Wobec przedstawionej oceny dotyczącej funkcjonowania jednostki poddanej kontroli, zwracam się do Pani Przewodniczącej o realizację poniższych zaleceń pokontrolnych:

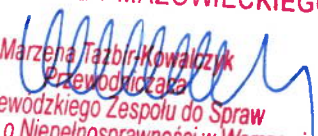
1. zintensyfikowanie działań mających na celu powołanie lekarzy brakujących specjalizacji tj. okulisty, laryngologa i neurologa;
2. prowadzenie postępowań w sprawie wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności z zachowaniem terminów załatwiania spraw wynikających z przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. *w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności*;
3. pisemne wyznaczenie przez Przewodniczącą Zespołu składu orzekającego spośród członków zespołu posiadających zaświadczenia uprawniające do orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności;
4. formułowanie uzasadnień wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności zgodnie z treścią § 13 ust 4 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. *w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności* oraz art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego*;
5. podniesienie jakości orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności poprzez podjęcie skutecznych działań zapewniających:
 - a) każdorazowe formułowanie wyczerpujących merytorycznie ustaleń, rzetelne wypełnianie druków *Oceny stanu zdrowia*, w szczególności punktu dotyczącego zakresu i rodzaju ograniczeń stwierdzonych u osoby zainteresowanej lub dziecka;
 - b) wyczerpujące merytorycznie formułowanie uzasadnień stanowiska zajętego przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego, które potwierdza słuszność rozstrzygnięcia w sprawie;
 - c) rzetelne wypełnianie ocen sporządzanych przez specjalistów - członków składu orzekającego z uwzględnieniem uzasadnienia ustaleń orzeczniczych, spójnych ze wszystkimi danymi w nich zawartymi, w tym prawidłowe uzasadnianie ustaleń orzeczniczych specjalistów z uwzględnieniem prawidłowej wykładni przepisów prawa.
6. udział członków Zespołu (lekarzy i specjalistów), których jakość wypełnianych *Ocen* budziła zastrzeżenia kontrolujących, w szkoleniach doskonalących w zakresie stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności w roku bieżącym.

Działając na podstawie § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. *w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* przekazuję niniejsze zalecenia, oczekując w terminie 1 miesiąca od daty doręczenia wystąpienia pokontrolnego zawiadomienia przez kierownika

jednostki kontrolowanej o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Jednocześnie informuję, że treść niniejszego wystąpienia pokontrolnego ogłoszona zostanie w Biuletynie Informacji Publicznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, na stronie internetowej: bip.mazowieckie.pl.

- up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Marzena Tazbir-Kowalczyk
Przewodnicząca
Wojewódzkiego Zespołu do Spraw
Orzekania o Niepełnosprawności w Warszawie

Do wiadomości:

Pan Mirosław Walicki

Starosta Powiatu Garwolińskiego

